

Referendumkamer Leiden

Aan de raad van de gemeente Leiden

Leiden, 19 november 2020

Onderwerp: advies vraagformulering referendum raadsvoorstel Inrichtingsvoorstel wijk-sportpark Roomburgerpark

Geachte raad,

Bij dezen ontvangt u het advies van de Referendumkamer met betrekking tot de vraagformulering van het mogelijke referendum over het raadsvoorstel Inrichtingsvoorstel wijk-sportpark Roomburgerpark.

Taken en te ondernemen acties

De Leidse Referendumverordening 2008 stelt ten aanzien van een aan kiesgerechtigden voor te leggen referendumvraag dat:

- het de taak is van de Referendumkamer om de gemeenteraad een voorstel te doen voor de vraagstelling (art.5.1.b);
- de Referendumkamer zo spoedig mogelijk na het besluit om kiesgerechtigden in de gelegenheid te stellen een definitief referendumverzoek in te dienen in overleg treedt met vertegenwoordigers van de raad en van de indieners over de vraagstelling (art.9.8);
- de Referendumkamer binnen twee weken na het genoemde besluit advies uitbrengt over de vraagstelling (art. 9.8);
- de raad met inachtneming van het advies in de eerstvolgende vergadering de vraagstelling vaststelt (art. 9.9);
- de handtekeninglijsten en de inhoud van de bij de digitale ondersteuning te gebruiken internetpagina zijn voorzien van de door de raad vastgestelde vraagstelling (art. 10.1).

Ten aanzien van vorm en inhoud van de vraagstelling stelt de Referendumverordening dat:

- een referendum uitsluitend kan gaan over een conceptraadbesluit (art.3.1);
- (tenzij de raad anders beslist) kiesgerechtigden bij een referendum de vraag krijgen voorgelegd of zij voor of tegen het conceptraadbesluit zijn (art. 4).

Voorafgaande stappen

Op 10 november 2020 heeft de gemeenteraad het inleidende referendumverzoek over het raadsvoorstel Inrichtingsvoorstel wijk sportpark Roomburgerpark ontvankelijk verklaard en besloten dat Leidse kiesgerechtigden in de gelegenheid zullen worden gesteld een definitief referendumverzoek in te dienen. Op 11 november heeft de raad vervolgens aan de Referendumkamer het verzoek gedaan om “op grond van artikel 9, lid I van de Referendumverordening 2008, na overleg met de indieners, (vertegenwoordigers van) de raad en het College van Burgemeester en Wethouders te adviseren over de formulering van de referendumvraagstelling ten behoeve van het definitief referendumverzoek”. Het raadsvoorstel met betrekking tot de vraagformulering is geagendeerd in de raadscommissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid op 26 november 2020 en in de gemeenteraad van 3 december 2020. De raad heeft de Referendumkamer verzocht het advies over de vraagformulering uiterlijk 19 november 2020 aan haar te doen toekomen.

De Referendumkamer heeft op 11 november 2020 de indieners van het referendumverzoek, raadsleden (via de fractievoorzitters) en het College uitgenodigd voor een bijeenkomst op woensdag 18 november (19.30 uur) waarbij zij in de gelegenheid werden gesteld hun opvattingen over de vraagformulering toe te lichten. Het College heeft de Referendumkamer op 18 november schriftelijk meegedeeld, dat geen gebruik gemaakt zou worden van deze gelegenheid. Wel gaf het College de referendulkamer mee dat het College vanwege de integrale voorbereiding van het plan van mening is dat het voorstel één geheel is en dat het referendum over het totale voorstel zou moeten gaan, niet over onderdelen uit het voorstel. In de persoon van de heer J. Birnie hebben de indieners wel hun opvattingen met de Referendumkamer gedeeld. Zij vinden, kort gezegd, dat de vraag er aldus uit zou moeten komen te zien: ‘Bent u voor of tegen een vierde kunstgras hockeyveld in het park Roomburg?’ (gewijzigde versie van oorspronkelijke vraag zoals verwoord in brief dd. 16 november 2020; zie voor die vraag de bijlage). Daarnaast waren de volgende raadsleden aanwezig: mevrouw A. Halilovic (D66), mevrouw A. Jordan (D66), de heer T. Vos (Partij Sleutelstad) en mevrouw M. Schreuder (GL). Hun bijdragen waren constructief maar divers en gaven in combinatie en *overall* de Referendumkamer geen eenduidige richting ten aanzien van de te formuleren referendumvraag.

Tevens is (per mail, dd. 15 november 2020) een zienswijze ontvangen van Nieuw Roomburgpark, Lorentzschool Leiden, LHC Roomburg, TV Roomburg, kinderopvang 't Kasteel en bewoners van de Hazewinkelstraat. Zij pleiten voor de vraagstelling met inachtneming van alle naar hun mening relevante onderdelen en komen met het volgende voorstel: ‘De gemeenteraad en het college van B&W hebben gezamenlijk besloten om in Leiden open wijk sportparken aan te gaan leggen. De gemeenteraad is voornemens van het Roomburgpark moet het eerste open wijk sportpark van Leiden te maken. Bent u VOOR of TEGEN het open wijk sportpark Roomburg met investeringen in [nadere suggestie dd.18 november 2020: ‘met aandacht voor’ in plaats van ‘met investeringen in’] groenbe-

leving, biodiversiteit, sportareaal, (groen) schoolplein, jongerenontmoetingsplek, speeltuin en verkeersveiligheid zoals bedoeld in het 'Inrichtingsvoorstel wijk sportpark Roomburgerpark' (RV20.0088).

Alle voornoemde opvattingen (zie voor de schriftelijke de bijlagen bij deze brief) zijn door de Referendumkamer meegenomen in de beraadslaging die heeft geleid tot de volgende overwegingen en het voorstel voor een referendumvraag.

Overwegingen

Het eventueel aanstaande referendum gaat conform de verordening over een voorgenomen raadsbesluit, te weten het raadsbesluit RV 20.0088 Inrichtingsvoorstel wijk sportpark Roomburgerpark. De verordening spreekt, zoals gezegd, *uitsluitend* van een referendum over een conceptraadbesluit, niet over een referendum over onderdelen of afzonderlijke aspecten ervan. De vraagstelling dient recht te doen aan deze eis dat het referendum betrekking heeft op het integrale conceptraadbesluit. Een formulering die zich specifiek zou richten op (enkele of vele) onderdelen van het conceptraadbesluit en/of enkele of vele van deze onderdelen expliciet zou benoemen, doet dan ook geen recht aan de in de verordening aan de vraagformulering gestelde eis en bemoeilijkt overigens het komen tot een zo objectief en neutraal mogelijke vraagformulering.

De Referendumkamer heeft er uiteraard weet van en begrip voor dat het politieke geschil en debat zich juist op dergelijke afzonderlijke aspecten en onderdelen concentreert. De Referendumkamer acht echter de campagne voorafgaand aan een referendum bij uitstek de plaats en gelegenheid waar dergelijke aspecten benoemd en gewisseld worden, nadrukkelijk *niet* de referendumvraag. Als zodanig dient de referendumvraag immers zo neutraal en objectief mogelijk te zijn en niet reeds campagne-elementen te bevatten.

De vraagstelling van een referendum dient tevens kort en bondig te zijn en zo eenduidig en helder mogelijk.

Ter informatie tot slot: de onderstaande voorgestelde vraagstelling was - naar ons weten zonder dat dit op enigerlei wijze problematisch bleek te zijn - onderdeel van de tekst zoals gebruikt op het door de Referendumkamer vastgestelde formulier dat is gebruikt bij de verzameling van ondersteuningshandtekeningen voor het inleidende referendumverzoek.

Vraagvoorstel

Bent u VOOR of TEGEN het raadsvoorstel Inrichtingsvoorstel wijk sportpark Roomburgerpark?

- VOOR
- TEGEN

Zoals aangegeven, is dit vraagvoorstel geagendeerd in de raadscommissie Leefbaarheid en Bereikbaarheid op 26 november 2020. De Referendumkamer zal bij deze commissiebijeenkomst aanwezig of althans vertegenwoordigd zijn en beschikbaar voor eventuele nadere toelichting en overleg.

Hoogachtend,

De Referendumkamer van de gemeente Leiden,

J.G. Verweij, secretaris

J.J.M. van Holsteyn, voorzitter

Bijlagen:

- Zienswijze indieners referendumverzoek dd. 16 november 2020.
- Collegebrief over vraagstelling referendum dd. 18 november 2020.
- Zienswijze Vertegenwoordigers Nieuw Roomburgpark, Lorentzschool Leiden, LHC Roomburg, TV Roomburg, kinderopvang 't Kasteel en de bewoners van de Hazewinkelstraat dd. 15 november 2020.